

Gediminas Čapkauskas

Gyvenamoji vieta: Kaunas

Gimimo vieta: Kaunas

Profesija: Ekologas, Biologijos mokytojas

Amžius: 27

Gyvenimo būdas: Gediminas yra baigęs aplinkosaugos studijas ir vadina save *aplinkosaugininku iš pašaukimo*. Jis teigia, kad nėra *kietakaktis žaliasis*, bet stengiasi vadovautis darnaus vystymosi ideologija ir tokio elgesio mokyti kitus žmones. Džiaugiasi turėdamas galimybę dirbti programos „Renkuosi mokyti!“ mokytoju ir atsakingo elgesio mokyti Lietuvos vaikus. Gediminas taip pat domisi įvairiomis aplinkosaugos temomis, atidžiai renka produktus.

Reakcija, sužinojus tyrimų rezultatus: *Keistas jausmas. Galbūt nujaučiau, tačiau vis tiek yra neramu. Nepaisant to, jog visuomet atidžiai renkuosi įvairias prekes, didelį dėmesį skiriu kokybei, išmanau apie įvairių medžiagų ženklimą, mano kraujyje vis tiek buvo rasta tokių medžiagų, kokių ten neturėjo būti. Ne tik neturėjo, bet, daugeliu atveju ir negalėjo, būti.*

Dar kartą patikrinsiu visus namuose naudojamus daiktus, o pirkdamas naujus – išsiųsiu užklausas gamintojams (teigė intensyviai užsirašinėdamas). Žinoma, iš karto visko, kas turi pavojingų medžiagų, neatsisakysiu, tačiau pamažu tai tikrai darysiu, o kitą kartą pirkdamas atidžiau skaitysiu informaciją apie tų gaminių sudėtį.

Svarbūs pastebėjimai:

Dažniausiai į temas, susijusias su sveikata ar aplinkosauga, jautriausiai reaguoja mažamečių vaikų turinčios šeimos. Na, ir kaip jie turėtų rinktis gaminius? Kartais vienintelis būdas išsiaiškinti, kokių medžiagų yra vieno ar kito daikto sudėtyje, yra tiesioginis kreipimasis į gamintojus ar tų prekių importuotojus. Juk tėvai, pirkdami savo atžaloms žaislus, nežino, iš ko jie yra padaryti. Ant žaislų, priešingai negu maisto produktų pakuočių, nėra informacinių lapelių, aiškinančių kokios medžiagos naudotos to žaislo gamyboje. Nelogiška, bet taip yra.

Norėtusi, kad apie tai būtų atvirai ir garsiai kalbama. Juk ne kiekvienas žmogus žino, kad mes turime teisę kreiptis į gamintojus ar pardavėjus, o pastarieji PRIVALO suteikti informaciją apie pavojingas chemines medžiagas, esančias viename ar kitame gaminyje. Reikėtų rašyti, domėtis, aiškintis. Juk tik žinodami visą informaciją galime sąmoningai pasirinkti. O sąmoningai rinkdamiesi prekes ir paslaugas mes tiesiogiai prisidedame prie savo sveikatos ir gyvenimo kokybės gerinimo.

Manau, kad klausdami ir rodydami savo susirūpinimą, galime pasiekti didesnę skaidrumą ir informacijos prieinamumą. Bet pirmą žingsnį turime žengti patys. Už mus to niekas nepadarys.

Tokį žingsnį žingsniu ir aš – su šeima įrengiant namus ir perkant įvairias statybines medžiagas siųsime užklausas gamintojams. Tai bus puiki proga ne tik užsitikrinti saugių medžiagų namams pasirinkimą, bet ir patikrinti gamintojų požiūrį į atsakingus pirkėjus.

Cheminis profilis

Rasta	Medžiagų grupė	Gaminiai, kuriuose aptinkama	Potenciali žala sveikatai
Ftalatai			
	Butilbenzil ftalatas	Naudojami plastmasei minkštinti, todėl dažniausiai aptinkami minkštesnės plasmės gaminiuose iš polivinilchlorido (PVC). Pvz., PVC grindų dangoje, dušo užuolaidose ar net žasiuose, taip pat kosmetikoje, kur naudojami kaip sintetinių kvapų sudedamoji dalis.	Trikdė vystymąsi ir endokrininę sistemą, mažina vaisingumą.
	Dimetil ftalatas		
	Bis (2-etilheksil) ftalatas		
✓	Diizobutil ftalatas		
	Dietil ftalatas		
Polibrominti difenilo eteriai			
	Tetrabromo bisfenolis-A	Degumą mažinančios medžiagos. Jos aptinkamos balduose, tekstilėje, statybinėse medžiagose, automobiliuose, elektronikos prietaisuose.	Trikdė reprodukcinę ar endokrininę sistemą, siejami su skydliaukės hormonų veiklos trikdymu, vėžiu, nervų sistemos vystymosi sutrikimais.
✓	2,2',4-tribromo difenileteris (BDE-17)		
✓	2,2',4-tribromo difenileteris (BDE-28)		
✓	2,2',4,4'-tetrabromo difenileteris (BDE-48)		
✓	2,2',4,5'-tetrabromo difenileteris (BDE-49)		
	2,2',4,4',5-pentabromo difenileteris (BDE-99)		
	2,2',4,4',6-pentabromo difenileteris (BDE-100)		
	2,2',4,4',5,5'-heksabromo difenileteris		
Perfluorinti junginiai			
✓	Perfluoroktano sulfonatas	Medžiagos, kurios suteikia gaminiams tokių savybių kaip atsparumas aukštai temperatūrai, vandeniui bei riebalams. Naudojami riebalų nesugeriačioje pakuotėje, kilimuose, balduose ar impregnuotuose drabužiuose, virtuvės reikmenyse (pvz. tefloninėse keptuvėse).	Veikia organizmo endokrininę sistemą, tyrimai su gyvūnais rodo poveikį kepenims, skydliaukei, reprodukcinėi sistemai.
✓	Perfluoroktano rūgštis		

